

izhaja, izvzemli ponedeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopolni naj se pošiljajo uredništvu. Ne ravnarimo pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Izdajatelj in odgovorni urednik Antona Gerbec — Lastnik tiskarna Edinost Tisk tiskarna znanja za mesec L 7 —, 3 mesece L 19.50, pol leta L 37. Za inozemstvo mesečno 4 lire več. — Telefon uredništva

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent. smrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov po L 2 — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi naročilna in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

KAPITULACIJA

Factovo vlado je nenadoma omajala kriza. Na zadnji seji ministrskega sveta, ki se je vršila pred večeršnjim zvečer, so sklenili vsi ministri izročiti svoje listnice na razpolago ministrskemu predsedniku. O tem dogodku je bilo izdano uradno poročilo, v katerem se povdarja, da so se ministri odločili za ta korak, da bo mogoč g. Facta čim svobodneje in neodvisneje proučiti politični položaj, ki je nastal vsled zadnjih dogodkov na polju italijanske notranje politike. Ministrski predsednik — pravi uradno poročilo dalje — se je svojim tovarišem zahvalil za zaupanje, ki so mu ga s tem izkazali in si je pridržal popolno svobodo za svojo odločitev.

Navidezno imamo torej opraviti s krizo, ki je in ni kriza. V tem smislu se je izjavil tudi g. Facta sam, ki je rekel časnikarjem, da je njegova vlada ne sme smatrati, da je odstopila. Ministri so mu dali svoje listnice na razpolago in to da je vse. Zgodilo pa se je to vsled vznemirljivih vesti o mojenju javnega reda, ki so se širile te dni, in predvsem pa radi tega, ker se vršijo za hrbitom sedanje vlade že več dni pogajanja za sestavo novega ministrstva. On da bo ostal na svojem mestu, dokler mu bo dolžnost tako velevala.

Kakor vedno, odkar ga poznamo, se nam je pokazal g. Facta tudi to pot kot nepopoln optimist. Toda to pot je njegov optimizem le navidezen. V resnici se g. Facta popolnoma zaveda položaja svoje vlade in svojega. Edini korak, ki mu preostaja, je ta, da poda kralju ostavko celokupne vlade. Da je to edini izhod iz sedanje zadrege, o tem so si edini vsi važnejši listi italijanske prestolnice. In tega mnenja je gotovo tudi g. Facta sam. Korak njegovih ministrov je bil tako logičen, da je popolnoma upravičeno domnevati, da je bila vsa stvar vnaprej domeničena in da se je čakal primeren hip za čim primernejšo predajo.

Bistvo sedanje izvenparlamentarne krize Factove vlade je namreč v tem, da pomeni popolno predajo takomimovane liberalne države pred fašizmom. In le kot taka more imeti sedanja kriza sploh kak pomen. Kakor smo ravnokar naglasili, je to naravni in logični zaključek vse dosedanje Factove politike napram fašistovskemu gibanju. Za časa svojega prvega in drugega ministirovanja je stal g. Facta neomajna na stališču popuščanja in lepih besed. Mussolini je napravil Factovi vladi veliko krivico, ko je rekel v svojem neapolnem govoru da je smatrala fašistovski vprašanje za vprašanje javne varnosti. Ako bi bilo temu tako, tedaj bi bila morala vlada že davno nastopiti proti fašizmu in že davno bi bilo moralo priti do tistega groznega spopada, s katerim se je mesec in mesec strašila italijanska javnost. Predvsem pa bi bila morala brez usmiljenja razpustiti fašistovske bojne organizacije in prisiliti fašizem, da bi se držal strogo poti zakonitosti kakor vse druge politične stranke v deželi.

Nobena vlada pa si ni upala storiti ne enega ne drugega koraka. Tedaj, ko je bil fašizem le nekakša protiboljševska policija, ni ni šlo v račun, da bi proti njemu nastopila, ker ji je delal veliko uslugo. Ako bi se ne bil pojavil fašizem, bi bila morala vlada ravnati proti proletariatu armado, kar pa bi bilo za njo veliko bolj koščljivo. Ta doba v razvoju fašizma, t. j. doba protiboljševske policije, se je končala ob priliki zadnje splošne stavke, proti kateri je nastopil fašizem s splošno mobilizacijo vseh svojih sil. In pri tej priliki se je pokazalo, da je sila fašizma ogromna, da

razpolaga to gibanje s pravo pravcato armado, katero diči slepa pokorščina napram njenim načelnikom.

Upeh splošne fašistovske mobilizacije pa je imel odločilno važnost tudi za ves nadaljnji razvoj fašizma samega. Od zadnje splošne stavke datira pravzaprav tretji pohod na Rim, ki je ena najznačilnejših strani splošne državne krize v Italiji in ki je izpremenil fašizem v pravo revolucionarno gibanje s končnim ciljem, izpodrinuti sedanjo liberalno državo in se polastiti vlade. Vsled tega je imela vlada od zadnje splošne stavke do danes sto prilik, da se odloči za skrajni korak, t. j. da porabi proti fašizmu svojo oboroženo silo. Fašistovske bojne organizacije pa so bile že tako močne, da bi proti njim ne zadostovali več sami varnostni oddelki, tako da bi morala vlada zopet zastaviti armado. Toda »liberalna država«, oziroma vlada se nahaja v tem oziru v isti zadregi, v kakršni se je nahajala v letih 1919. — 20 spričo boljševske nevarnosti.

Spričo vsega tega je bil položaj »liberalne države« dokaj jasen. Ta njen položaj je tem bolj kritičen, ker ni nikakega upanja, da bi ji priskočila na pomoč kaka protifašistovska policija, kakršna se je bila pojavila proti boljševski nevarnosti v obliki fašizma. Vse zadržanje Factove vlade je jasno dokazalo, da se je točno zavedala svoje zadrege. Resnost položaja ni mogla ostati prikrita niti posameznim političnim strankam, ki so se začele ena za drugo dobričati fašizmu in mu pomagati sodelovanje. Vlada in stranke so zastavljale v zadnjem času vse svoje moči, da pridobijo fašizem za postavno rešitev krize. Tudi pogajanja, ki so se vršila »za hrbitom« vlade med Giolittijem in fašisti, so zasledovala ta važni cilj.

Napetost je dosegla svoj vrhunec v začetku tega tedna s fašistovskim shodom v Neapolju. Obenem pa pomeni ta shod tudi začetek razpleta krize. Mussolinijeva izjava, da je fašizem pripravil korakati pod gotovimi pogoji po poti postavnosti, je bila tista dobrodošla deska, katere so se Factovi potapljačji se ministri oprli. »Ali nam bodo vlado dali, ali si jo bomo vzeli.« Za liberalno državo je napočil s tem usodni hip: Ali sedaj ali morda nikdar več!

Tako je sedanja vladna kriza neposredna a obenem popolnoma logična posledica neapoljskega fašistovskega shoda. Medtem ko so bile zadnje tri krize, ki smo jih doživeli v sedanji zakonodaji, skoraj v vsakem pogledu protifašistovske, je pa sedanja skozinskoz fašistovska kriza, katere ni povzročil položaj v parlamentu, temveč položaj v deželi, kakršnega je ustvaril fašizem s svojo agitacijo. Vsled tega je ves njen pomen v tem, da se fašizem o-mogoči sodelovanje v vladi. Spričo neznanega števila njihovih poslancev je jasno, da se da za fašizem dovoljno rešiti le izvenparlamentarnim potom. Isti razlogi pa govoriho na drugi strani za to, da bo šlo sedaj le za sestavo nekake voilne vlade, katere glavna naloga bo ta, da izvede voilno in da na ta način fašizmu možnost da pokaže postavnim potom, kolika je njegova prava moč v državi.

Sedanja vladna kriza je najpomembnejša in najodločilnejša med vsemi dosedanjimi, ker bo gotovo pomenila važen mejnik v razvoju notranje politike v povojni Italiji. Obenem pa je tudi »najčastnejša« oblika, v kateri je mogla »liberalna država« kapitulirati pred fašizmom in njegovim nasilnim poletom.

Italija

Povratak kralja v Rim

PISA, 27. Ob dveh popoldne je N. V. kralj odpotoval s posebnim vlakom v Rim. Spremlja ga prvi pobočnik general Cittadini.

Kriza v Factovem ministrstvu — Vlada je sklenila, da bo podala ostavko

RIM, 27. Sinoči se je vsled poročila v nekem večernem listu raznesla vest, da utegne Factovo ministrstvo v vsakem hipu demisionirati. Povod temu je dala okoliščina, da je minister javnih del Riccio dal svojo listnico ministrskemu predsedniku na razpolago. Pozneje se je razvedelo, da je bila vest vendar nekoliko pretirana. Vlada je res odločila, da predloži kralju ostavko, sicer pa se bo to zgodilo šele v prihodnjih dneh. Do sklepa vlade je prišlo takole:

Po razgovoru z ministrom Ricciom, v katerem mu je podal ostavko, je ministrski predsednik nemudoma sklical ministre k posvetovanju. Prišli so vsi razen dveh, ki sta odsotna in zadržana. Predsednik kabineta je zbranim ministrom obrazložil položaj, kakršen je nastal vsled demisije ministra javnih del Riccija ter jih pozval, naj se v tem pogledu izjavijo. Spomnjal jih pa je na nedavni sklep ministrskega sveta samega, da bodo ostali člani vlade složni ter da ne bodo dajali posameznih ostavk. Vlada bo ali ostala ali pa bo celokupno odstopila. Poročilo predsednika je sledila peturna razprava. Nekateri ministri n. pr. Taddei, Alessio, Amendola, Schanzer in Paratore so se izjavili za takojšnjo demisijo. Popolari so izjavili, da so sicer v načelu proti vsaki ministrski krizi izven parlamenta, da pa bodo pritrudili, ako Riccio

Jugoslavija

Proslava kumanovske bitke

SKOPLJE, 27. Stara prestolnica, stari Dušanov grad, je bila te dni v proslavo kumanovske bitke čarobno razsvetljena. Zgodovinski starodavni most ob Vardarju je bil naravnost v bajni luči. Zvečer je bila v narodnem gledališču slavnostna predstava. Sledil je tudi banket, na katerem je govoril predvsem skopljanski metropolit Varnava, pozdravljajoč kralja in kraljico in pozdravljajoč hrabro srbsko armado, ki je osvobodila srbski narod v St. Srbiji in Makedoniji izpod turškega jarma. Zelo navdušen in patriotski govor je imel občinski

odbornik Obradović. Govorili so dalje minister Marko Trifković, v imenu Hrvatov zagrebški nadložof Bauer in v imenu Slovencev dr. Miljutin Zarić, kot zastopnik prestolice Slovenije. Govoril je tudi Lazar Car v imenu bojnikov solunske fronte, dobrovoljec iz Splita Ružić. Kapetan Perunović je vzbudil splošno pozornost, ko je nastopil z guslarji, opevajoč veliko osvobodilno bitko pri Kumanovu. Mesto Skopje je bilo pravi izraz narodnega udinjdenja. Po mestu so se sprehajale narodne noše od Triglavca do Vardarja, od Jadrana do Timoka. Videti je bilo tudi prekrasne slovenske narodne noše, ki so jih vsi občudovali.

Jugoslovensko odposlanstvo na velikih narodnih svečanostih v Pragi

BELGRAD, 27. Včeraj zjutraj so odpotovali v Prago zastopniki vlade in narodne skupščine, da se udeležijo velikih narodnih svečanosti Čehoslovaške republike ob obletnici narodnega in državnega osvobodjenja. V Prago so odpotovali minister financ, dr. Kumanudi, ki bo ob tej priliki vodil razpravo o stabilizaciji tečaja jugoslovenskega dinarja s čehoslovaškim finančnim ministrom Rašimom, dalje minister poljedelstva Ivan Pucelj, minister pošte dr. Mišad novič in minister za narodno zdravje Omerović. Odpotoval je tudi predsednik narodne skupščine dr. Edo Lučinić s 66 narodnimi poslanci. Na meji Čehoslovaške republike jih pozdravi posebna delegacija čehoslovaške narodne skupščine z dr. Uhlitrom na čelu. Čehoslovaških narodnih slavnosti se udeležijo, kakor poročajo belgrajski listi tudi bivši Radičev pristaš poslanec Karel Häusler.

Invalidski kongres

BELGRAD, 27. Dne 28. oktobra se bo vršil tukaj invalidski kongres, katerega se udeležijo invalidi iz vse države.

Za obneje hranilnice

BELGRAD, 27. Vsled večkratne intervencije demokratskih in SKS poslancev je obljubil finančni minister znatno pomoč za one obneje hranilnice, ki imajo naložen svoj denar pri Verbanu v Gradcu in katerega bodo sedaj zastopniki Narodne banke zamenjali po sedanjem kursu, ker bi sicer ta zadruga propadla. Takih hranilnic je v državi 27.

Novi drobiž v Jugoslaviji

BELGRAD, 27. Vlada je povoblastila finančnega ministra, da sme kovati novce, in sicer novce po 25 para skupno za 12 milijonov dinarjev, dalje za 18 milijonov dinarjev novce po 5 do 10 para. Minister bo sam odločil, koliko novcev po 5 in koliko po 10 para naj da kovati. Novci po 25 para se bodo kovali iz bakronika (75 odst. bakra in 25 odst. niklja), novci po 5 in 10 para pa bodo iz game.

Čehoslovaška

Parlament in nova čehoslovaška vlada.

PRAGA, 27. Prvi dan razprav v zbornici gled izjav nove vlade je potekel jako mirno. Poslanec Krepek je rabil ostre besede, govoril je kot predsednik nemške parlamentarne unije. Na drugi strani se pa je tudi on resno pečal z gospodarstvenimi potrebami. Na splošno se lahko reče, da nemška in komunistična opozicija prodirata v bistvo stvari. Obe poudarjata gospodarstveno krizo ter zahtevata mere proti njej.

V senatu so zastopniki slovaške avtonomistične ljudske stranke večkrat prekinili govor vnanjega ministra Beneša obdolžujoč ministra, da se ni pogajal z dolžno skrbnostjo v spornem vprašanju med Čehoslovaško in Poljsko, t. j. v vprašanju Javorine. Toda Beneš je zavrnil vse obtožbe; poudarjal je, da je pred enim letom sam voditelj ljudske stranke Hlinka zahteval, naj se Javorina odstopi Poljski, in danes napada vlado.

Imunitetni svet poslancev je odobril izročitev nemško-nacionalnega poslanca Baerana sodniji, ker je obtožen veleizdaje in špijonaže na korist Ogrske, kar se je odkrilo pred 14 dnevi. Pokrajinske sodnije zahtevajo, da se izročijo še sledeči poslanci: Schollich, Hancock, Brunar, Matzner, Kormendy, dr. Feyrteitl, Patzel in Joki, ki so tudi obtoženi veleizdaje.

Romunska

Konflikt med Romanijo in Madžarsko

BUKARESTA, 27. Zunanji minister Duca je izjavil v zunanjem parlamentarnem odboru, da bo Romunska protestirala pri madžarski vladi radi govora poslanca Szilagya, ki ga je imel v madžarskem parlamentu ob priliki kronanja romunskega kralja. Vlada je mnenja, da tako sovražni nastopi ne bodo zboljšali položaja med obema državama. Tudi belgrajska vlada in praška vlada se bosta prikužili demarši, čas se ni določil. Poslanec Szilagyi je dolžil Romunijo neobjavljene razsvetnje z narodnostnimi manjšinami in javnil, da bo Madžarska skušala na vsak način, če treba tudi z orožjem, zopet osvojiti Sedmo-graško.

Francija

Razpočitave vabil za udeležitev pri konferenci

PARIZ, 27. Glede organizacije mirovne konference s Turčijo so znane sledeče informacije: V Moskvo se je poslala radiobrojalka, s katero se vabi sovjetska vlada, da odpošlje v Lausanne svojske pooblaščenca, ki se bo udeležili razprave o morskih ožmah. Bolgarijo bodo istotako zaprosili, da se bo dala zariopati pri tej konferenci. Zaveznike države bodo prosila Ze-

dinjene države, naj odpošljejo na konferenco v Lausanne pooblaščenca, ki naj bi po možnosti imel večjo oblast nego na medzavezniki konferenci v S. Remu, kjer so se že obravnavala vprašanja, ki so bila v zvezi z Vzhodom. Švicarski vladi se bo sporočilo, da bi zavezniki države želele imeti konferenco v Lausanni. Francoska vlada ni še glede izbire svojih pooblaščenec sklenila ničesar.

Državni proračun

PARIZ, 27. Na včeršnjem sestanku poslanske zbornice je proračal finančni minister Delasteyrie o finančnem položaju. Minister omenja, kako da imajo od leta 1913. dalje vse državne bilance na svetu deficit. Kar se tiče Francije, je njeno finančno stanje povzročeno po jamstvu s strani Nemčije. Strogo vzeto bi se morale 4 milijarde frankov v francoski bilanci pripisati Nemčiji; te 4 milijarde so rente svot, ki jih je Francija dala v predumem Nemčiji. Toda v resnici jih ni nismo naprtili Nemčiji. Govornik je nato naglašal napor s strani francoske vlade za zmanjšanje izdatkov potom skrititve stroškov za javno upravo in trdil, da je Francija dosegla v bilanci skrititve vojaških stroškov, kakršne se ni posrečilo doseči nobeni drugi državi. Število uradnikov, ki bi se po sklepih parlamenta moralo znižati za 50.000, se je do 1. oktobra t. l. zmanjšalo za 36 tisoč. Zelja zbornice se bo izpolnila popolnoma še pred koncem tekočega leta. Finančni minister je omenil, da je skupiček davkov poskočil od 5 na 18 milijard, kljub temu da je Francija imela 1 milijon in 500 tisoč mrtvih in 1 milijon in 200 tisoč pobabljenih; breme za davke, ki je leta 1913. znašalo za vsako osebo 460 frankov, znaša danes 2478 frankov. Glede dohodarine, je rekel minister, da je potrebna, štiri milijarde deficita pa da se bodo lahko pokrile z dokladami k dohodninskemu in zapuščinskemu davku. Delasteyrie je trdil, da je potrebnih kakšnih 20 milijonov za to, da se ne zakasni delo za obnovitev odrešenih dežel, ter naglašal, da je Nemčija, kateri je Francija dala v predumem 96 milijard, plačala samo stroške, ki so bili povzročeni po vojaški zasedbi nemških pokrajin, za obnovo pa da ni plačala ničesar. Govornik je povdarjal napore, ki jih je napravila Francija v letu 1922. in ki jih bo nadaljevala v letu 1923., ter je izjavil: »Na dohodke od leta 1921. bomo imeli gotov porastek dveh milijard porabi bomo 37 milijard manj, na posodo pa bomo vzeli za 89 milijard manj. Državna posojila niso bila izgubljen denar, temveč so pomagala obnovitvi po vojni razdejane Francije. Ko vidimo, da se tako razdrapan in razkosana dežela postavi zopet na noge v takih razmerah, da napravi na finančnem polju napor, ki se smatra kot nemogoč in neizvršljiv, da plača 80 milijard na račun Nemčije, nimamo nobene pravice, da obupamo.« Minister je zaključil svoje poročilo z besedami: »Kljub temu da smemo v skrajno težavnih razmerah in po strašnih urah, ki smo jih preleteli telkom vojne imeti zaupanje v bodočnost, vendar ne moremo zahtevati od naroda novih žrtve, predno ne ta dobi vtis, da smo primorali Nemčijo, da nam plača to, kar nam dolguje.«

PARIZ, 2. Vsa današnja seja se je bavila danes s finančnim poročilom, ki ga je podal finančni minister pred zbornico. Ministra so vsi navdušeno pozdravili. Nato je stopil na tribuno poslanec De Scampes, ki je pričel svoj govor in razvil obtožbo proti tobačnemu monopolu. Drugi del njegovega govora se je odložil na 6. novembra. Seja se je razpustila ob 19.30.

Francosko odposlanstvo v reparacijski komisiji

PARIZ, 27. »Journal« javlja, da bodo člani francoskega odposlanstva v reparacijski komisiji Barthou, Beauclair, Pinoste, nadzornik financ, in A. Old, cestni inženir; odposlanstvo bo odpotovalo v Berlin v nedeljo.

Anglija

Bonar Law o zmagi pri bodočih volitvah.

GLASGOV, 27. V govoru, ki ga je imel včeraj, je Bonar Law izrazil svoje uverjenje o zmagi konservativne stranke pri volitvah.

Bonar Law o vzhodnem vprašanju.

GLASGOV, 27. Na nekem volilnem sestanku je Bonar Law, govoreč o vzhodnem vprašanju, naglašal možnost sporazuma med Anglijo, Francijo in Italijo in izjavil, da bosta Grčija in Turčija skoraj gotovo sprejeli sklepe zaveznikov. Glede reparacij priznava govornik posebni položaj Francije in nevarnost, ki ji preti, in razumeva njene nujne potrebe za obnovo porušeni pokrajini. Nemčija lahko plača Franciji — je dejal — in Francija je istega mnenja. Edino navzkrižje, ki obstoja v točki med Francijo in Anglijo, se nanaša na boljši način, po katerem bi se moralo priti do izida. V interesu Evrope morata obe državi ostati skupaj. Angleška vlada ne želi narediti iz Dardanel in Gallipolija nov Gibraltar. Pogodba s Turčijo bo dovolila angleškim vojakom, da se povrnejo v domovino. Izjave, ki jih je podal pozneje govornik o vzhodnem vprašanju in o notranji politiki nove vlade, se krijejo s stališčem, navedenim v proglasu, ki je bil razposlan volilcem.

Izjave Bonar Lawa v volilnem proglasu

GLASGOV, 27. V nekem proglasu na volilce izjavlja Bonar Law, da je za Anglijo skrajno potrebno, da se kmalu in popolnoma povrne k normalnemu režimu iz predvojnega dobe; na ta način se bo njen položaj v notranjosti države in v inozemstvu umiril in utrdil. Kar se tiče odnošajev z inozemstvom, upa Bonar Law, da bodo pogajanja za ureditev krize v vzhodnem vprašanju dovedla do resničnega in traj-

nega miru. Trdi, da mora biti prijateljstvo z Zedinjenimi državami ena glavnih smernic britanske politike. Bonar Law izraža svojo naklonjenost ratifikaciji angleško-irske pogodbe in normalnemu in mirnemu razvoju Indij. Kar se tiče notranjega položaja, je dostavil Bonar Law, da je njegova glavna skrb stanje trgovine in vprašanje nastavljenja delavcev; prepričan je, da se more doseči pravo ozdravljenje z razmahom trgovine. Bonar Law trdi, da bo v zunanji politiki vlada delovala v popolnem sporazumu z Dominioni in z Indijo ter zaključuje tako-le: »Na vseh naših sestankih z inozemskimi vladami imamo mi namen zavzemati staljšo zvestega izpolnjevanja obvez, ki smo jih prevzeli nase, vendar pa smo odločno pripravljeni, ne prevzeti novih obvez in skriti obstoječe, ako bi ugodna prilika kaj takega svetovala. Da smo zmagali v vojni kljub velikim težkostim in različnim mnenjam, moramo pripisati polnemu sodelovanju z našimi zavezniki, in ravno s pomočjo tega odkritosrčnega in popolnega sodelovanja z vsemi zavezniki v istem smislu upamo mi, da bo mogoče rešiti velike in težavne probleme, pred katerimi sedaj stojimo.«

Državljanška vojna na Irskem

LONDON, 27. Kakor poročajo dublinski listi, je obrazovala republikanska stranka na Irskem novo vlado. En član te vlade je Bartou, eden sopodpisnikov angleško-irske pogodbe.

Rusija

Čitove čete vkorakale v Vladivostok

VLADIVOSTOK, 26. Čitove čete so vkorakale v Vladivostok. Civilno prebivalstvo jih je sprejelo z velikimi simpatijami. V mestu vlada popoln red.

Nemčija

O politiki Wirtha za izpolnjevanje Nemčiji naloženih obvez

BERLIN, 27. Na napade s strani raznih časopisov, ki so nepravilno razlagali politiko izpolnjevanja obvez, naloženih Nemčiji od mirovne pogodbe, pravi »Germania«, da je Wirth izjavil dne 10. majnika 1921.: »Nekoristno bi bilo izgovoriti en »da«, ako ni človek odločen, da bo šel do skrajne meje svoje možnosti za izpolnitev naloženih mu obvez.« Časopis dodaja, da je Nemčija napela vse svoje sile, da bi preprečila svoje prejšnje sovražnike o svoji dobri volji, to so bili naporji, ki jih prej Nemčija v resnici ni nikdar napravila in ki so šli za tem, da ustvarijo atmosfero, ki bi ne dovoila, da bi se od Nemčije še dalje zahtevale nemogoče stvari. Od obeh strani se sedaj zahteva od Nemčije, pravi nadalje list, da se določi realna meja možnosti s strani Nemčije. Ne gre tu za izpolnitev obvez pod vsakimi pogoji, temveč za izpolnitev v mejah možnosti. Ako Wirth smatra, da je prišel čas, v katerem se lahko govori o gospodarskem in političnem obstanku nemške države, bo Nemčija lahko vvažnala v svoja aktivna važna vrednost svojih dosedaj izpolnjenih plačil. Prišel je čas, da se naredi obračun. Časopis zaključuje: »Te dni bo morala napisati reparacijska komisija zadnje poglavje politike za izvršitev pogodbe. Morebiti bo komisija proučila položaj z večjo pravičnostjo in odkritosrčnostjo, nego delajo to sedaj razni časopisi.«

Razprave o trgovanju z devizami.

BERLIN, 27. Pod predsedstvom državnega kancelarja so se včeraj sestali poslanci skupine buržujških strank, ki se je ustanovila v teh dneh, ter razpravljali o odloku glede trgovanja deviz; bavili so se tudi z drugim vprašanji gospodarskega vprašanja. V zadevi trgovanja deviz se je dosegel sporazum. Razprave se bodo nadaljevale jutri. Kancelar Wirth je sprejel danes dva inozemska finančna strokovnjaka, ki sta včeraj dospela v Berlin, in sicer švicarja Dubois in rusa Borisa Calenka.

Vzhodno vprašanje

Zedinjene države na konferenci v Lausanni

LONDON, 27. Iz Washingtona brojavljajo: Ako se povabi ameriška vlada na udeležitev pri konferenci za vzhodno vprašanje v Lausanni, bo vlada brezdomno rada imenovala poluradnega opazovalca, kateri bo lahko razložil stališče Zedinjenih držav v vseh vprašanjih, ki se bodo obravnavala. Pravi se, da pomeni navzočnost poluradnega opazovalca prvi korak za eventualno udeležitev Zedinjenih držav pri sklepanju pogodbe v Lausanni.

Ostavka ministra za zunanje zadeve

CARIGRAD, 27. Juneuf Kemal, minister za zunanje zadeve je iz zdravstvenih vzrokov podal svojo demisijo.

Grški princ Andrej aretiran

ATENE, 27. Vsled nepovoljnega izhoda preiskave, ki se je vršila te dni proti princu Andreju, bratu bivšega kralja Konstantina, je bil dan ukaz, da se ima princ aretirati. Obdolžen je, da je on glavni krivec nesreče grškega poraza v Mali Aziji. S Krfa, kjer se nahaja sedaj, ga prepelje v Atene torpedovka, ki jo je vlada poslala ponj.

Kdor za „SOLSKO DRUŠTVO“ ne žrtvuje naj Slovenec se ne imenuje!

Dnevne vesti

Dve milijardi za vojno odškodnino, Uradni list generalnega civilnega komisariata za Julijsko Krajino «Osservatore Triestino» od 26. t. m. je objavil kr. odlok od 19. februarja 1922., s katerim se dovoljuje izdaja zakladnih nakaznic za zadnji dve milijardi lir, ki sta namenjeni za povrnitev vojnih škod in za obnovitev po vojni razdejanih pokrajin.

Položaj Italije v očeh dveh priznanih italijanskih politikov. O političnem položaju Italije sta nedavno spregovorila moža, ki nista sedaj ravno v ospredju dogodkov, ki pa sta priznana «zakulisna moč»: Nitti in Giolitti. Gledata položaj vsak po svoje, prihajata do istih zaključkov. Nitti pravi, da je težki položaj Italije posledica mirovniških pogodb in zatiranja premaganih osrednjih vlasti. Francija je ona, ki moti neprestano evropski mir; angleška in italijanska politika imata iste cilje. Nitti opozarja na to, da notranji boji cepijo in uničujejo delavne sile. Prihaja do zaključka, da je pred vsem potrebno več dela, ter izjavlja suho: Jednostavna sprememba vlade ne more rešiti vprašanj, ki so vedno ista. — Giolitti je šel v svojem govoru mimo mednarodnega položaja Italije. Zato pa je opisal notranji položaj zemlje v tim bolj črni barvah. Da je današnji položaj neugoden, je po njegovem mnenju krivo v prvi vrsti pomanjkanje socialnega mira. Prej ne bo rda in blagostanja, dokler ne pride do socialnega pomirjenja. Treba je ustvariti boljše socialne razmere, bogastvo se mora razdeliti v pravičnejši obliki, a nova stranka — fašistovska — mora opustiti svoje nasilne namene ter skusati, da pride do veljave zakonitim putem. Ko je on, Giolitti, napovedal pred enim letom za letošnje poslovno leto primanjkljaj 6 milijard, ga je vse napadalo kot krivega proroka, a letos se že izkazuje primanjkljaj, ki se bliža 7 milijardam. Če se kmalu ne obrne na bolje, bi znalo priti do katastrofalnega padca lire. In kaj naj nato Italija začne, ko potrebuje sirovine in živež iz inozemstva. Giolitti je celo izrazil mnenje, da bi znalo priti do iste nesreče kakor v Avstriji in Nemčiji, a rešitev vidi samo v tem, da se narod pouči o resnosti položaja; da krajevni interesi in interesi slojev stopijo v ozadje in da se postavljajo na prvo mesto misel za državni blagor pred interese spojene z volitvami.

S temi rezervami sta se nato oba moža izrekla za nove volitve, samo če se izvršijo mirno.

Ta dva govora, držana na videz le kot prigodna, sta v resnici v ozki zvezi s sedanjem političnim vrvenjem. Posebno v črni barvah, katere si je izposodil Giolitti, je namen očiti, klicati na treznost. Uspeh sta ta dva govora imela v Neapolju, kjer je Mussolini pri vseh velikih za tehval ubral bolj umerno noto. Ali pa se bo stara, izkušena mentorja tudi nadalje poslušalo?

Jugoslovanski Konsulat v Trstu (Piazza Venezia 1) poziva sledeča lica da se što prej prijavijo v kancelariji ovog Konsulata: Semolčić I. Albin, Ozanc I. Ivan, Spes Viktor, Jecl Franc, Klencenc Anton, Potočnik Franc, Grasser Stefan, Gajšek Jakob, Debeljak Drago, Javornik Josip, Zupančič Josip, Vidmar Franc, Veternik Franjo.

Zalostno, ampak resnično je, da se najdejo dandanes še ljudje, ki mislijo, da je šola nepotrebna reč. Slišimo namreč kaj čudne glasove z dežele, kjer so ponekod ljudje tako zaslepljeni, da jih treba siliti, naj pošiljajo svoje otroke v šolo. Učitelji jim morajo baje celo groziti s karabineri. To je naravnost sramotno. Taksi stariši vrše nad svojimi otroci najhujši zločin. Ni ga vzroka, ki bi opravičil tako nemarnost. Šoloobvezna mladina mora v šolo. Dvopen zločin zagreše stariši, ki uporabljajo otroke v tako nežni starosti pri težkem delu, mesto da bi ga poslali v šolo. Prvici cvira težko delo otroku njegov telesni razvoj, tako da bo v letih, ko bi moral biti pri najboljši moči, šibek in nesposoben za težje delo, da, tisto postane tak v svoji mladosti izrabljeni otrok celo svoje življenje v naslednjem svojem in samemu sebi. Drugi zločin je pa ta, da bo moral biti vse svoje življenje odvisen od drugih; da ne bo znal niti popisati svojeja imena in ga bo vsak lahko opeharil in izrabljal, kolikor se mu bo zljubilo. Zato stariši, ne odtegujte svojih otrok šolskemu potoku!

Zanimiva razsodba. Najvišji sodni dvor na Dunaju je te dni izdal razsodbo, katere tudi nas zanima, in ne samo juriste, vsled stališča, ki je v njej zastopano. Zakonska Marija in Anton W. sta se leta 1908. sporazumno ločila ter se potom poravnave dogovorila, da bo mož plačeval ženi vzdrževalnino mesečnih 10 kron. Leta 1911. so se premoženjske razmere moža zboljšale in tedaj je žena tožila na zvišanje vzdrževalnine. Ta tožba je bila v tretji instanci odbita. Letos je žena zopet tožila na zvišanje vzdrževalnine. Tožbi je bilo v vseh treh instancah ugodeno z obrazloženjem, da tu ne gre za povišanje vzdrževalnine vsled zboljšanih razmer moža, ampak za navedbo (Angleichung) vzdrževalnice z ozirom na zmanjšano nakupno moč denarja. Ženi je bilo prisojeno 10.000 kron na mesec namesto 10 kron.

«V kraljestvu palčkov.» Točno ob 5. in pol v nedeljo popoldne priredi Sentsjokobski čitalnica to bajno pravljico igro. Oprava in razsvetljava je čarobna. Zanimanje je veliko. — Oglejte si jo! Sedeži in stojišča so v predprodaji danes zvečer od 8. ure zvečer naprej v gostilni D. K. D. pri Sv. Jakobu, v nedeljo zjutraj od 10 do 12 ravno tam. Popoldne se prične z izdajo listkov ob 4. uri.

PROSEK. Danes, ob 8. uri zvečer, bo predaval na Proseku g. dr. Joahim Ražem »O zemljiški knjigi«. Opozarjamo na to predavanje posebno posestnike.

SOVRANISČE. V torek, dne 31. t. m. ob 8. uri zvečer bo v dvorani gostilne Pertot predavanje »O vremenskem prerokovanju«.

Društvene vesti

Srednješkolsko društvo »Zora«. Danes ob 5. uri pop. redni društveni sestanek. — Odbor. MDP. - Sv. Jakob. Danes ob 20. uri redna odborova seja. — Predsednik.

Zveza mladinskih društev. Jutri ob 3. pop. plenarna seja. — Predsednik.

Iz tržaškega življenja

Trije požari v eni noči v ul. Fabio Severo, pri Sv. Andreju in v ul. S. Michele. Bilo je pred sinočnim okoli polnoči. Po samotni ulici Fabio Severo so šli nekateri mladeniči. Ko so dospeli v bližino lesnega skladišča, last tvrdke Mankoč, so zapazili, da se vali iz tega skladišča gost, črn dim. Par trenutkov pozneje so pa videli, kako se dvigajo plameni proti nebu. Eni so brž tekli v bližnjo kavarno »Fabris«, od koder so telefonirali na glavno postajo ognjeogascv; drugi so pa šli med tem časom v hiše poleg lesnega skladišča ter vzdrzali v vpijete stanovalce iz mirnega spanja. Kakor da bi treščilo, so bili vsi stanovalci na nogah, in ko so videli, da se čezdalje bliža nevarnost za njihovo imetje, so v naglici pobrali v stanovanju kar so mogli ter vsi prestrašeni zbežali na ulico. Na ulici se je nabralo med tem časom že mnogo ljudi. Kmalu so prihiteji vojaki iz bližnje bolnišnice in iz zaporov ter so s civilisti odnašali deske iz sednega skladišča na cesto. Vse se je vršilo hitro. Kmalu je trobentanje naznanilo prihod ognjeogascv. Plameni so že visoko sviečali, ko so gasilci dospeli, zakaj skladišče je bilo polno desk. Gašenje je bilo precej težavno, ogenj se je namreč zelo hitro širil. Šele po 2. uri so dali ognjeogasci znamenje, da je minula nevarnost. Proti jutru pa je bil ogenj že skoraj udušen. Skladišče je docela zgorelo, kajti ognjeogasci so morali skrbeti predvsem za omejitve požara.

Ko je bil ogenj najhujši, je nastala med jetniki v zaporu Coroneo velika panika: vsi so zhtevali, naj jih spustijo!

Med ljudstvom, ki so pomagali iznašati stanovalcem v hišah poleg skladišča njihovo imetje, se je našel tudi neznanec, ki se je polastil cule perila. Vojaki so ga pa prijeli ter ga izročili policiji.

Vzrok silnega požara niso še znani. Škoda, ki je krita z zavarovalnino, se ni še cenila. Vendar pa se suče okoli četr milijona.

Med tem časom, ko je gorelo v ul. Fabio Severo najhujše, je telefoniral neki Josip Scabin, inšpektor v glavnih skladiščih v novi prosti luki, na glavno postajo ognjeogascv, da je izbruhnil v tej luki, v hangarju št. 2 silen požar. Par minut pozneje so prišli ognjeogasci na lice mesta. V rečenem hangarju je gorelo na sedem vagonov kuhinjske posode. Nahajala se je v velikih zabojih. Lep del hangarja je uničen. Kuhinjska posoda je bila last tvrdke Edgardo Lewi s skladišč v ul. Cesare Battisti.

Ognjeogasci so udušili ogenj po večurnem delu. Škoda se ni še precenila. Vendar pa je ogromna. Vzroki požara niso znani.

Neki železničar, ki je šel včeraj ponoči okoli 1.30 po ulici S. Michele, je zapazil, da gor v žganjarni Ivana Toddia v isti ulici št. 2. Šel je takoj na postajo ognjeogascv ter jih o tem obvestil. Ti so bili kmalu tam, vdrli v žganjarno ter pogasili v eni uri ostenj. Gorela je velika lesena steza. Iz okolščin se da sklepati, da je nekoč zvečer po nesreči vrvel tleči ostanek cigarete v leseno pljuvalnico, napolnjeno z žaganjem. Pljuvalnica se je na ta način vnela, ter užgala rečeno stezo, ki se je nahajala v bližini. Škoda se cenja na več sto lir.

Čudna trebuha. Neki kraljevi stražnik, ki je patroliral včeraj popoldne po ulici del Sapone, je obrnil tam pozornost na dva suha možakarja, posebno pa na njuna trebuha, ki sta bila nesorazmerno velika. Ko sta zagledala moža stražnika, sta jo zavila

v vežo hiše št. 5 v isti ulici. Čez par minut sta pa prišla na prosto popolnoma spreminjena: »trebuh« sta pustila v veži. Ta čudež je moža postavil tako iznenadil, da se jima je približal ter ju vprašal, kako stoji stvar. Prizadeta sta sprva trdila, da sta nedolžna; o »trebuhu« nista hotela ničesar slišati. Pozneje sta pa izpovedala, da sta »trebuh«, oziroma več kilogramov mesa ukradla svojemu gospodarju. Meso je bilo seveda zaplenjeno. Možja sta pa končala v zaporu. Sta dva mesarja, in sicer Hektor Parniero in Josip Visnovec.

Odmevi velike tatvine. — Tri aretacije. Svoječasno smo poročali v našem listu o neki Alberti Stekar, stari 19 let, stanujoč v ulici Donato Bramante št. 8, ki je ukradla v stanovanju neke Furlanijeve v ulici Genova št. 11 mnogo draguljev v vrednosti nad 40.000 lir ter po izvršeni tatvini zbežala s svojim ljubimcem Josipom Lugijem, starih 20 let, stanujočim v ulici S. Teresa. Ravnokar smo izvedeli, da je policija aretirala pred par dnevi v Postojni mladenko in mladeniča.

Včeraj je bil aretiran v Trstu neki Aleksander Krizmančič, star 21 let, stanujoč v ul. Piccardi št. 24. Obdolžen je, da je prodal doslej neznanim osebam z gotovo provizijo ukradene dragulje. Vsi trije se nahajajo v zaporu v ulici Coroneo.

Vreča ječmena na ulici. — Kdo je lastnik? Nekatero žensko so obvestile včerajšnjim policista Fortunata, da se nahaja na tleh v ul. Giosue Carducci vreča ječmena. Policist je preskrbel, da je bila vreča ječmena v teži 50 kg. prenešana na glavno policijo. Tam jo lahko dobi lastnik nazaj.

Ponarejen 1000 lirski bankovec. Včeraj je bil aretiran v buteju Tommasini v ul. Cesare Battisti neki Leonard Pascegij, star 23 let, stanujoč v ul. S. Vito št. 10, ker je hotel tam oddati ponarejen 1000 lirski bankovec. Mladenič je trdil na policiji, da je nedolžen, toda kljub tej trditvi so ga odvedli v zapor v ulici Coroneo.

Pogreb Ane Staré. V napol temni mrtvašnici mestne bolnišnice, okoli bele rakve, v kateri je ležala posuta z belimi krizantemami mladenka Ana Staré, se je gnetlo včeraj popoldne mnogo ljudi. Vsi so bili globoko ginjeni ob nepričakovani izgubi te vzorne in občej priljubljene mladenke, ki je postala žrtev težkih družinskih razmer. — Pogreb se je vršil ob 4. uri. Udeležilo se ga je ogromno število ljudi.

Aretirani morilec. Policisti so včeraj popoldne uretirali pri Sv. Jakobu Marijana Golobicha, ki je, kakor znano, pred nedolžnim časom umoril v neki gostilni v ulici S. Vito neko žensko.

Vesti z Gorškega

SESTANEK ŽUPANOV V VIDMU PREKLICAN. Sestanek županov radi vojne odškodnine, ki je bil sklican v Vidmu pred 29. oktobra, je preklican.

Iz Ajdovščine. — Dramatični krožek v Ajdovščini otvori svojo letošnjo sezono danes v soboto, dne 28. t. m. s češko izvorno Subertovo dramo »Drama štirih revnih sten«. Zvečer nam pove, da je dejanje drame vzeto iz življenja onih, ki ne živijo v izobilju. Borba delavnega ljudstva za svoj vsakdanji kruh, kakor tudi za svoj narodni obstanek pod avstrijskim jarmom, v katerem so ječale vse slovanske manjšine do osvoboditve, je verno podana v tej drami in bo gotovo vsakega zanimala, da se predstave udeleži. — Ponočitev se bo vršila v nedeljo, dne 29. t. m. ob 4. uri pop.

Iz Nivice pri Kojskem. Dne 8. oktobra t. l. je priredilo društvo »Prosveta« iz Trsta pri nas predavanje. Predaval je g. dr. Povh, ki nam je podal kaj mnogo koristnih naukov. Predavanje je kar najbolje uspelo. Poleg zahvale društvu »Prosveta« in g. predavatelju moramo izraziti živo željo, da bi nam »Prosveta« čimprej zopet priredila slično predavanje.

Št. Peter na Krasu. Jutri, v nedeljo, uprižori prostovoljno gasilno društvo v št. Petru na Krasu veseloigro »Trije snubci« s petjem in srečolovcom. Prireditev se bo vršila v hotelu g. Gržina. Začetek ob 3. popoldne.

Vesti z Notranjskega

Planina pri Vipavi. Jutri, ob 3. pop. bo predaval na Planini pri Vipavi g. dr. Alojzij Povh »O gospodarstvu«.

ŠIRITE „EDINOST“

zapeti obleki iz težkega žameta, dama, ki gleda čez glave ljudi ter z veličanstvom boginje ignorira (prezira) poklone sijajne sodrge — ta je izmed vseh najvernejša. Tudi ta je na prodaj — samo cena je silno visoka. — One slike (portreti) tam od kraja do konca dolge veže, z najliberalnejšim nedostatkom oblačil so vse na prodaj — s svojimi originalni vred (t. j. z osebami, ki jih predočujejo). — In če se včasih prevrta skoz pisano množico skromna postava v črni obleki, da bi mogla priti k glavnim stopnicam, ki drže k stanovanju »monsieur-jeven« (vojvode Artois), mož, ki ima pod pazduho usnjato torbico z najnovejšimi depašami: — tudi ta je na prodaj — z depašami vred. — Zakaj »tatarski tabor« služi hkrati tudi v to, v kar služi zdaj žurnalistika: v širjenje novic. Tukaj je mogoče zvedeti najprej vse, kar se godi v velikem svetu — in tudi to, kar se ne godi. Tukaj je trg za čenče, za klepet. Občinstvo samo je poročevalce, pa hitrejši kot parni tiskovni stroj. Opoldne je borzna ajižata; kdor prihaja iz borze, hiti sem, tukaj nadaljuje. Vsi plešejo kolo okrog »zlatega teleta«. Eno uro pozneje je tatarski tabor v vsem blešku; tedaj se prikazuje elegantni svet, da pokaže potrati sijaj; tedaj dehté galerije po finih vonjavah; ob treh prihaja izseljersko plemstvo, tedaj dišijo dvorane po pitmu (mošustu); ob treh se odpirajo kletna okna restavrantov; vonj kaperne omake in omake iz muškatovih orchov vabi občinstvo h gurmanškim mizam; tedaj se grubi nekoliko razredči; mnogo ljudi

Borzna poročila.

Tuja valuta na tržaškem trgu

Trst, dne 27. oktobra 1922	
avstrijske krone	— 95. — 1.02
čehoslovaške krone	— 98. — 1.03
italijanske krone	81.25 — 81.75
dinarji	40.80 — 41.20
leji	17.50 — 18. —
marke	— 60. — 67
dolarji	26. — 26.30
francoski franki	179. — 179.75
švicarski franki	465. — 472. —
angleški funti papirnati	15. — 116. —

Mali oglasi

POROČNA SOBA, predvojno delo, masivna, umivalnik z mramorom, vzmeti, se prodaja radi odhoda za L. 1300. Corso Garibaldi 29, vrata 6 1984

TOVARNO sifonov in pokalic prodam za polovično ceno. Pojasnila via Molino a Vento št. 4 a. 1981

HIŠA s 13 prostori, vrtom, vodnjakom, se prodaja radi odhoda po zelo nizki ceni. Sv. M. Magd. zg. 442, via Campanelle. Kralj. 1982

GOSPOD 38 leten, oženjen, brez otrok, vešč slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, išče službo kot upravnik kmetijskega posestva v Julijski Krajini. Sprejme tudi enako službo v Jugoslaviji. Naslov pri upravnistvu. 1983

GOSPODIČNA, samostojna voditeljica, zmožna slovenskega in italijanskega jezika, želi vstopiti v boljšo pekarno v mestu ali na deželi. Ponudbe pod »Poštenost« na upravnistvu. 1972

ZDRAVILA, zagotovljena, prvovrstna za ljudi in za živino v lekarni v Sezani. 83/1

KLAJNO apno za živino ima v zalogi lekarna v Il. Bistrici. 28/6

BRINJEVE jagode, črne, v poljubnih množinah, po ugodni ceni dobavlja I. Sandaj, Luppoglavna, Istra. (1917)

URADNIK, 24 let star, vešč slovenskega, srbo-hrvatskega, italijanskega in nemškega jezika, želi premeniti službo. Gre najraje k banki ali lesnemu podjetju. Naslov pri upravnistvu. 1962

HIŠA na Opčinah pri Trstu št. 378, dvonadstropna, z vrtom, se prodaja. Pojasnila v Kobaridu št. 86, Juretčič. 1973

POROČNA SOBA iz svetlega bukovega lesa, z železnima vzmetima, mizico in dvema stolicama, se prodaja za samih 2100 lir. Skladišče pohištva, via Udine 25. 1979

POZORI Krone, bisere, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Bel'eli Vita, via Madonna 10. I. 82

CUNJE po 30, star papir, železo 25 in druge kovine kupujem po visokih cenah. Solitario št. 14. 51

POHIŠTVO.

NOVI DOHODI: poročne sobe, solidno, slavonsko delo, javorjeve, črešnjeve, jesenove, meh gonilne, hrastove L 1700, naslonjači L 48.—, železne postelje s kovinast vzmetjo L 15.—. TURK, Via S. Lazzaro št. 10. VELIKA IZBERA

Za pošiljatev na deželo najhujšja, brezplačna embalaža.

Krone, srebro, zlato, diamante, briljante in platin

kupujem po najvišjih cenah.

Zlatarna ALBERT POVH, Via Mazzini šte. 46 (prej via Nuova)

BANCA DELLA VENEZIA GIULIA

Delniška družba — Glavnica L 5.000.000.— popolnoma vplačana.

Zadružni sedež in osrednje ravnanje v TRSTU

Brezplačna emisija cirkularnih nakaznic, vse bančne operacije, menjalnica, borza.

Corso Giuseppe Verdi — GORICA — Telefon šte. 8 77

Blagajna postuje od 9-12 in od 15-17

PODLISTEK

Igralec, ki dobiva.

Spisal Mavricij Jókai
Iz madžarskega izvirnika poslovenil Ivan Košičal 25

Svet je tu navajen vseh bizarnih, izrednih moč; nihče se ne spotika ob nič, in pisano zmes izenačuje samo konverzacijska šega: dostojnost, poštenost, spodobnost, vpludnost spadajo vse med izobčene pojme. Ni to starodavno francosko ljudstvo, a tudi ne sedanje. Tu je zbirališče blaznov vsega sveta, ki so si dali »rendezvous« (sestanek) iz vseh delov zemlje na takem kraju, kjer je vse prosto. Razposajen smeh, nesramni ogovori, razsudan kretanje, neprikriti zapeljavanje, na družbi podeljene milosti, sladkosmeden lov na užitke — vse to teče sem pa tja, podi eno drugo, preži na žrtve, se baha in ponaša, če je našlo, kar je iskalo, izdaja čast in poštenje ter se baha z izgubo sramu. — To vam je nepretrgan bazar (smejen) sle in slasti. Eden pride sem, da zapravi svoj denar, drugi pa, da bi kaj dal za denar. In na prodaj je tu vse. V prodajalnicah prodajajo prišne diamante poleg ponarejenih; na prodaj so tudi osebe, ki te diamante nosijo; razlika je le v cenah. — In če stopa ta ali ona dama včasih med pisanim rojem metuljev, s pogledom kake kmetinje, v preprosti, a dragoceni, do obradka

Razna usnja najboljših tovarn.

Velika izbira kopit.

Gumijevi podpetniki „Pirelli“.

Čistilo za čevlje „Briii“ in „Ecla“

Use po najnižjih cenah.

Za preprodajke posebni popusti.

49 Via Udine (prej Belvedere) 49 Tel. 41-38

F. CINK TRST
ZALOGA VSAKOVRSTNEGA USNJA IN KOZ-TER VSEH ČEVLJARSKIH POTREBSČIN
IZDELOVANJE ZGORNJIH DELOVIN VSAKOVRSTNO
STEPANJE.

Komencina mladina priredi jutri ob 3.30 v Žigonovi dvorani VELIKO VESELICO, pri kateri sodeluje pevsko društvo „Adrija“ iz Barkovelj